

Beszámoló a Textológiai Munkabizottság 1993. február 8-i üléséről

Az ülésen, amelyen a bizottság 18 tagja és négy meghívott vendég volt jelen, először Kovács Sándor Iván emlékezett meg Klaniczay Tibor akadémikusról. A tavaly elhunyt irodalomtudós és tudományszervező gazdag életművéből ezúttal a textológiai vonatkozásokat emelte ki. Felidézte a Zrínyi kritikai kiadás tervezetét 1957-ből, a textológiai bizottság életre hívásának ötletét 1960-ból, az e célból készített munkahipotézist 1961-ből, a „Kulturális és történelmi emlékeink feltárása, nyilvántartása és kiadása” kutatási főirány érdekében végzett, ma még csak hiányával felmérhető tevékenységét és a *Nemzeti örökségünk* című, társszerkesztőként jegyzett kiadványt, amely nemcsak a főirány bibliográfiai összefoglalása, hanem feladatokat kitűző szakkönyv is.

Élénk vita bontakozott ki (hat hozzászólással) Szigeti Csaba tervezetéről (*Szabó Lőrinc költeményeinek digitális kiadása és felhasználási módjai*), amely egy megindítandó kritikai kiadás módszertani alapvetése. Az érvek és ellenérvek a „konzerálás vagy feldolgozás?” dilemmája körül rendeződtek el. A kritikai kiadás kétféle értelmezése ugyanis eltérő stratégiákat sugall: lehet-e feladata egy majdani szemantikai elemzés előkészítése, vagy elégedjen meg az irodalmi műalkotás szövegváltozatainak értékítélet nélküli, mellérendelt rögzítésével? Kiküszöbölhető-e a számítógép segítségével az objektív rögzítés érdekében a „romlandó”, szubjektív elemek? Mi legyen a textológiai munka eredménye: a szöveg alakulásának bármely fázisáról készíthető kvázi-fakszimile vagy egy karbantartható szöveg-adattár? Ezekhez viszonyítva valóban rossz kompromisszumnak tekinthető-e a lenyomtatott textus megjelenése? Abban viszont egyetértettek a résztvevők, hogy e kérdések felvetése és megvitatása kétségkívül új elvi fázist jelent a hazai textológiában.

Az akadémiai ciklus végéhez közeledve, Bíró Ferenc elnök gyorsmérleget készített a bizottság kétéves tevékenységéről. A korábbi időszakhoz képest előtérbe kerültek a finanszírozási és koordinálási kérdések; a szakmai fórum szerepét ezért a bizottság az Irodalomtudományi Intézet által szervezett textológiai mesterkurzussal együtt látta el. A kritikai kiadások terén az erőfeszítések a folyó sorozatok felgyorsítására és az elhúzódók befejezésére irányultak. Új kiadásokat csak ennek arányában lehet és érdemes indítani. Néhány esetben – például a megindult *Kölcsey*-, a tervezett *Zrínyi*- és *Szabó Lőrinc*-kiadás esetében – a kedvező személyi feltételek azonban szinte kikényszerítik a munka megszervezését. Új és fontos tendenciának bizonyult a szövegek szellemi háttországának tekinthető kiadványtípusok (bibliográfiák, indexek, katalógusok) szorgalmazása.

A befejezés előtt álló sorozatok áttekintése során ez alkalommal a Juhász Gyulakiadásról lett volna még szó, amelynek évek óta egyetlen kötete hiányzik. A napirendi pont elmaradt, mert a meghívott vendégek, Ilia Mihály és Lengyel András távolmaradtak.

HELIKON

IRODALOMTUDOMÁNYI SZEMLÉ

A konstruktivista irodalomtudomány

Az 1993. 1. szám tartalmából

TANULMÁNYOK

Odorics Ferenc: A konstruktivista irodalomtudomány

Siegfried J. Schmidt: A világunk – és ez minden (Fordította: Hárs Endre)

Helmut Hauptmeier–Gebhard Rusch: Tapasztalás és tudomány. Gondolatok a tapasztalás konstruktivista teóriájához (Fordította: Ujlaki Tibor)

Siegfried J. Schmidt: Nyelv, gondolkodás és kommunikáció a konstruktivista modellben (Fordította: Szijj Ferenc)

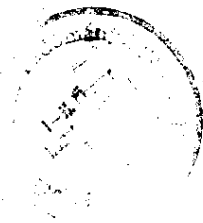
Gebhard Rusch: Mit kínál a kognícióelmélet az irodalomtudomány számára? (Fordította: Hárs Endre)

Gebhard Rusch: A történelem, az irodalomelmélet és a historiográfia elmélete (Fordította: Kovács Sándor)

Ernst von Glasersfeld: Konstruktivista diskurzusok (Fordította: Szijj Ferenc)

Peter Finke: Az empirizmus önmagában nem elegendő. Kritikai megfontolások az empirikus tudomány koncepcióival kapcsolatban (Fordította: Sz. Zehery Éva)

Konstruktivista szakirodalom (Összeállította: Odorics Ferenc)

A kiadásért felel a Balassi Kiadó igazgatója

Szedte a Balassi Kiadó

Budapest, 1993

Megjelent 12,5 A/5 ív terjedelemben

Nyomta a Jahn Ferenc Dél-pesti Kórház nyomdája

Felelős vezető: Hujder Zoltán

Munkaszám: 591/93

HU ISSN 0021-1486

Terjeszti a Magyar Posta

Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR 1900 Budapest XIII., Lehel u. 10/A.) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 219-98-632 pénzforgalmi jelzőszámra. Példányonként megvásárolható a Balassi Kiadó könyvesboltjában (1023 Budapest, Margit u. 1., tel.: 116-2885), továbbá az Akadémiai Kiadó *Stúdium* (1368 Budapest, Váci utca 22., tel.: 118-5881) és *Magiszter* (1052 Budapest, Városház utca 1., tel.: 138-2440) könyvesboltjaiban.

Előfizetési díj egy évre: 660 Ft

Egy szám ára: 110 Ft

Külföldön terjeszti a a Balassi Kiadó

H-1389 Budapest, Postafiók 149.

SOMMAIRE

Balázs, M.: Des sources et de l'arrière-plan historico-idéologique de l'ouvrage intitulé <i>Háló</i> de Gáspár Heltai	167
Korompay H., J.: L'activité critique de Ferenc Toldy dans les années 1840	197
Kerényi, F.: Poèmes de Petőfi dans les almanachs de théâtre	226

Bulletin

Kovács, J. L.: Les éléments de la légende de Faust dans l'ouvrage intitulé <i>Posonban lött praedicatio</i> de Pázmány	244
Szilágyi, M.: La redécouverte de József Kármán au XIX ^e siècle	248
Lukácsy, S.: Quand Kölcsey a-t-il écrit le <i>Parainesis</i> ?	256
Szabó G., Zoltán: De l'intitulation des poèmes de Kölcsey	261

Revue

Szilágyi, P.: La métrique de Endre Ady (Kecskés, A.)	267
János Thuróczy: Chronicle of the Hungarians (Kulcsár, P.)	277
V. Ecsedy, J.: L'histoire de l'imprimerie Bornemisza-Mantskovit (Szabó, A.)	279
Fontes Rerum Scholasticarum, I-III (Bitskey, I.)	280
Lukács, L.: Le problème de la province jésuite hongroise indépendante et l'absolutisme autrichien (1649-1773) (Monok, I.)	284
Dömötör, Á.: Catalogue des exemplums protestants hongrois (Tüskés, G.)	286
Kilián, I.: Le théâtre des frères mineurs au XVIII ^e siècle (Kerényi, F.)	289
Sziklay, L.: La vie intellectuelle de Pest-Buda au tournant des XVIII ^e et XIX ^e siècles (Mezei, M.)	292
Széles, K.: La théorie artistique de Imre Henszlmann et sa pratique de critique (Kerényi, F.)	294
Fényes, L.: Les dernières années de Mór Jókai (Csűrös, M.)	296
Kabdebó, L.: « La poésie hongroise parle mon langage » (Sarankó, M.)	297

Chronique

Rapport sur la séance du 8 février 1993 du Comité d'action de Textologie	300
--	-----

